

Dan-Silviu Boerescu

Viata la palat

**Intrigi, iubiri și excentricități
care au tulburat Casele Regale**

București, 2025

C U P R I N S

Machiajul Elisabetei I și pălăriile Elisabetei a II-a – practici de lifestyle extravagant la Palat, secvențe dintr-o privire istorică britanică.	7
Marile secrete ale grădinilor, oglinzilor și budoarelor de la Versailles	20
Codurile gastronomiei regale, cele treizeci de mese rafinate în fiecare zi și sinuciderea lui François Vatel	37
Matematicile la Alhambra – fundamente ale geometriei noneuclidiene	47
De la Alexandru Macedon și Caligula citire: caii, marea slăbiciune a capetelor încoronate, mergând până la perversiuni ficționale	52
Experiențe esoterice în spatele tronului. Incredibila poveste a Prințesei norvegiene îndrăgostite de șamanul american („ex-faraon“) care vindea talismane anti-COVID	79
69 de ouă Fabergé.....	84
Andrew & Fergie, relația cu năbădăi dintre fiul favorit al Reginei Elisabeta, mazilit după „Afacerea Jeffrey Epstein“, și nonconformista Ducesă de York, mereu în pană de bani.....	124
Prințul-Moștenitor de pe Acoperișul Lumii care și-a masacrat întreaga familie, apoi și-a tras un glonț în cap	135
Caterina vs Lucrezia sau Medici vs Borgia, campionatul artelor, al perversiunilor și al otrăvirilor letale între Noaptea Sfântului Bartolomeu și Cina Curtezanelor	140
Alchimie, Kabbala, francmasonerie și misterioasele hieroglife de la Schönbrunn din epoca Mariei Theresa.....	176
Grace Kelly, copiii nelegitimi ai fiului ei Albert de Monaco și „legăturile primejdioase“ ale ficelilor ei, Stéphanie și Caroline.....	190
Trecutul controversat al Letiziei, Regina Spaniei, și aventurile care l-au silit pe socrul ei, Juan Carlos, să abdice. Pe teren apare și un mare handbalist: soțul Infantei!	198
Mecena lui Wagner – Ludovic al II-lea, „Lebăda Bavariei“, pasiunea sa pentru maestrul de călărie și straniul sfârșit în apele lacului Starnberg. Un fulger lovește crucea bisericii la înmormântare	212
Sisi, Împărăteasa care a scandalizat Curtea de la Viena și a sfârșit la Geneva de mâna unui anarhist în locul Prințului de Orléans	217

Fiul lui Franz Iosif își ia viața la Mayerling după ce își ucide amanta adolescentă.	220
Meghan Markle, actrița mulțră divorțată care s-a măritat cu „prințul de rezervă“ al Marii Britanii.	226
Umbra lui Hamlet la Copenhaga și soția chinezoaică din Hong Kong a unui prinț danez.	244
Alice în Țara Nebuniilor – mama Prințului diagnosticată cu schizofrenie și surorile lui măritate cu naziști.	251
„Regina Independenței Cataloniei“ și alte românce pentru care s-au nutrit pasiuni enorme.	258
Oxana, frumoasa din Moldova care l-a fascinat pe un prinț din Africa.	272
Elena Constantinescu, alias Helen O’Brien, cei 9 maharajahi, 2 sultani și Nicu Ceaușescu la Eve’s Club.	274
Câte neveste are Abumbi al II-lea din Camerun și de ce Mswati al III-lea din Eswatini are vraci pentru fecale și inspectori pentru urină.	278
Regele playboy al Cambodgiei.	284
Suveranul nebun al Angliei ținut închis în Castelul Windsor.	287
Imperiul Mali și Mansa Musa, cel mai bogat om din lume.	289
Regele din Brunei și colecția lui de 5 000 de mașini de lux, plus o videochatistă din Bistrița.	292
„Marea Orizontală a Istoriei“ – Cora Pearl se oferea goală, pe o tavă de argint, nepotului lui Napoleon.	295
Abdul Karim, favoritul și confidentul indian al Reginei Victoria.	298
Epilog în trecutul îndepărtat: Teodora, dansatoare de circ, stea a bordelurilor și Împărăteasă a Bizanțului.	308

Machiajul Elisabetei I și pălăriile Elisabetei a II-a – practici de lifestyle extravagant la Palat, secvențe dintr-o privire istorică britanică

Câți celebri monarhi, atâtea excentricități!

Câte mari regine, atâtea extravagante!

Regina Elisabeta I a Angliei (1558–1603) a fost, în prima parte a domniei sale, cea mai dorită femeie din Europa: toți prinții și regii din Europa ar fi vrut să se căsătorească cu ea, și nu doar pentru a încheia solide alianțe dinastice. Se pare că, cel puțin pentru epoca ei, chiar era o femeie frumoasă, cu o imagine extrem de dezirabilă, „vandabilă“ atunci, dar și, la propriu, peste timp. Cel mai vechi portret în care aceasta apare în picioare a fost vândut, pe 22 noiembrie 2007, la Londra, pentru suma de 2,6 milioane de lire sterline (echivalentul în acel moment a 3,6 milioane de euro), după cum anunța Casa de licitații Sotheby's. Realizat de pictorul flamand Steven van der Meulen, portretul celei supranumite „Regina Fecioară“ – pentru că nu a fost niciodată căsătorită și nu a avut copii – fusese evaluat, inițial, de specialiști, undeva între 700 000 și 1 000 000 de lire sterline (între 974 000 și 1,4 milioane de euro). Comerciantul britanic de artă Philip Mould a oferit totuși la finalul licitației suma de 2,6 milioane de lire. Lucrarea a fost expusă în galeria sa începând cu anul 2008. Portretul Reginei Elisabeta I, pictat în jurul anului 1560, a fost dăruit chiar de către suverană unui parlamentar britanic din acea vreme, John Hampden. Familia acestuia l-a împrumutat însă mai târziu Comitatului Buckinghamshire, din sud-estul Angliei. Tabloul a fost expus, în ultimii 50 de ani de dinaintea licitației, într-un salon privat al Tribunalului din Aylesbury. Prezentarea tabloului a stârnit un viu interes, nu doar pentru că este cea mai veche reprezentare în picioare

a Reginei, ci și pentru că tabloul a fost realizat, cel mai probabil, pentru a o ajuta pe aceasta să își găsească un prinț consort, ceea ce, până la urmă, nu s-a întâmplat niciodată, în ciuda presiunilor exercitate asupra ei din diferite direcții.

În timp însă, când frumusețea ei fizică a mai pălit, Regina a început să folosească tot soiul de tactici pentru a atrage asupra sa toată atenția bărbaților. Elisabeta apărea la Curte îmbrăcată în cele mai frumoase și colorate materiale scumpe, în timp ce doamnele ei de onoare trebuiau să poarte numai haine uni, albe sau negre: astfel, indiferent cât ar fi fost de frumoase, în comparație cu Regina ele ar fi părut complet neatrăgătoare. Pentru a testa efectul creat de această tactică, Regina l-a întrebă odată pe un nobil francez ce părere are despre însoțitoarele sale. El a răspuns că nu poate judeca stelele în prezența Soarelui – era exact răspunsul așteptat de Elisabeta, o femeie extrem de pretențioasă și care avea ritualuri zilnice minuțioase. Ea era teribil de exigentă în legătură cu imaginea sa, dar ritualul îmbrăcării Reginei a devenit din ce în ce mai elaborat odată cu înaintarea sa în vârstă. Întregul ritual de îmbrăcare și dezbrăcare a Reginei a ajuns să dureze patru ore! Elisabeta a purtat mereu peruci roșcate: în tinerețe, pentru că se potriveau cu nuanța părului ei, apoi pentru a-și ascunde firele albe. În același timp, a început să folosească din ce în ce mai mult machiaj, pentru a-și ascunde vârsta. Fața, gâtul și mâinile îi erau acoperite cu o vopsea albicioasă, buzele-i erau colorate cu o pastă roșie, iar ochii, scoși în evidență cu un creion kohl. În mod paradoxal, aceste cosmetice nu au făcut altceva decât să îmbătrânească mai repede tenul Reginei... (<https://historia.ro>)

Kohl este un produs cosmetic pentru ochi, realizat în mod tradițional prin măcinarea stibnitei (trisulfură de antimoniu, o piatră semiprețioasă) pentru o utilizare similară cu cea a cărbunelui din rimel. Este utilizat pe scară largă în întreaga lume, de obicei asemenea unui creion de ochi, pentru a contura sau a întuneca pleoapele. Conținutul de kohl și diverse moduri de preparare diferă în funcție de tradiție și țară. (Mai multe studii au pus sub semnul întrebării siguranța kohl-ului din cauza pericolelor otrăvirii cu plumb. Importul de kohl în Statele Unite este astăzi interzis.)

Kohl a fost purtat în mod tradițional încă din epoca Naqada III (circa 3100 î.Hr.) de către egiptenii din toate clasele sociale, inițial ca protecție împotriva bolilor oculare. Exista, de asemenea, credința că întunecarea în jurul ochilor ar proteja de razele puternice ale soarelui. Vopseaua pentru ochi galena (denumită mai târziu *Kohl* în arabă și provenită din cuvântul akkadian pentru „cosmetică“) a fost aplicată pe scară largă în Egiptul Antic. Pleoapele superioare erau vopsite în negru, iar cele inferioare colorate în verde, așa cum este descris în

textele antice care descriu utilizarea atât a galenei negre, cât și a malachitului verde. Soția faraonului Hatshepsut din dinastia a XVIII-a a măcinat, de asemenea, tămâie carbonizată pentru creionul de ochi kohl. Aceasta este prima utilizare înregistrată a rășinii. Ingredientele cosmetice, cum ar fi coaja de scorțișoară și alte componente de condimente, folosite pentru parfumuri împreună cu bețișoarele de kohl din cupru erau exportate din orașele Pomparippu și Kadiramalai-Kandarodai din Tamraparni (vechiul Sri Lanka) până în Egiptul antic. În plus, savantul musulman ibn Abi Shaybah a descris într-o compilație juridică cum trebuie să se aplice kohl pe ochi. Femeile berbere și semitice din Africa de Nord și, respectiv, Orientul Mijlociu își aplicau și ele kohl pe față (practică folosită încă și azi în unele zone). O linie verticală era trasată de la buza de jos până la bărbie și de-a lungul podului nasului. (Inițial, linia de la buza de jos până la bărbie arăta dacă o femeie era căsătorită sau nu.) Această formă de utilizare a kohl-ului pe față a provenit din Peninsula Arabică și a fost introdusă în secolul al VII-lea în Africa de Nord, apoi în Europa.

Cochetăria celeilalte Regine Elisabeta a Angliei, a II-a (1952–2022), s-a manifestat, ca și în cazul mamei ei, faimoasa și chiar mai longeviva Regină-Mamă (care a trăit aproape 102 ani!), în legătură cu un detaliu legat de fashion și, în special, de pălării, ceea ce, uneori, a dus și la controverse. A doua zi după ce a fost supranumită „Regina Ucigașă“ pentru că a sucit gâtul unui fazan rănit la o vânatoare la care luase parte, Elisabeta a II-a a apărut la biserică purtând o pălărioară decorată cu... pene de fazan. „Regina nu ar intra niciodată într-o dezbatere publică dacă ar trebui să fie implicate sporturile de țară, dar, afișând penele, și-a făcut sentimentele clare fără să spună nimic“, a explicat la acea vreme un consilier regal.

Conservatoare în alegerea vestimentației, a fost bine cunoscută pentru paltoanele sale de culoare uni și pălăriile colorate cochete, care îi permiteau să fie remarcată cu ușurință într-o mulțime de oameni. Suverana a doborât, se pare, orice record în materie de pălării. Cu o colecție de peste 5 000 de pălării în cei 70 de ani de domnie, Regina era renumită pentru faptul că, în general, le purta o singură dată. Robert Lacey, biograful regal, a explicat că pălăria însemna în garderoba reginei mai mult decât un simplu obiect vestimentar. Devenea un substitut expresiv al Coroanei Regale! Fredy Fox, pălărierul Reginei, a creat sute de astfel de substitute de Coroană care aveau nevoie de un vagon de tren separat pentru a fi transportate atunci când Regina pleca în călătorie. „Ea poartă pălării confortabile și în care se simte bine. Este, la urma-urmei, o uniformă pentru o doamnă foarte, foarte energică și care muncește foarte mult“, mărturisea acesta.

Philip Somerville, un alt pălărier al Reginei, a declarat că au fost situații în care suverana a purtat și de 20–30 de ori aceeași pălărie, dar că, de cele mai multe ori, nu alegea o pălărie decât o singură dată. (www.realitatea.net)

Marie O'Regan a fost una dintre ultimele modiste ale Majestății Sale, care a lucrat cu mai mulți mari designeri și a creat multe dintre accesoriile fostei suverane. Dintre numeroasele modiste ale Reginei, Marie O'Regan este, fără îndoială, cea care a avut cea mai atipică carieră. Născută în 1925, Marie O'Regan și-a pierdut tatăl pe când era doar un copil. Mama ei a emigrat în Franța și s-a stabilit cu cei trei copii la Paris: două fete și un băiat. Familia a trăit foarte modest. Înzestrată pentru desen, fetița a renunțat la școala de artă din cauza lipsei banilor și s-a orientat spre meseria de modistă. După ucenicie, s-a alăturat atelierului lui Gilbert Orcel, unde și-a perfecționat abilitățile și apoi a decis să se mute în Anglia, pentru a învăța limba engleză. „Nu mi-am imaginat nicio secundă că voi rămâne și mai ales că într-o zi voi face pălării pentru Regină“, a mărturisit ea în februarie 2021, în timpul unui interviu pentru *Point de Vue*. Marie O'Regan a realizat mai mult de 200 de pălării pentru Elisabeta a II-a, în colaborare cu designerul Ian Thomas, cu care a legat o prietenie sinceră în anii '90. Acesta din urmă i-a scris: „Apreciez și admir viziunea ta artistică incredibilă. M-ați readus la viață!“ Printre cele mai ingenioase creații ale sale se numără toca de catifea roz fucsia cu o fundă gigantică, purtată pe 6 mai 1994, cu ocazia deschiderii tunelului de sub Canalul Mânecii.

„A face o pălărie este ca și cum ai fi un sculptor“, spunea Marie O'Regan. Succesul faimosului model cu fundă enormă a dus la crearea unei a doua pălării, cu buline, care a fost prezentată în timpul unei vizite de stat în Ungaria în 1993. O altă pălărie care a intrat în istorie este una roșie din țesătură turnată, cu un drapaj asemănător unui turban. Elisabeta a II-a a purtat-o pentru a-și lua rămas-bun de la iahtul *Britannia*, care după 43 de ani era retras din serviciul Casei Regale, la 11 decembrie 1997. „Pentru această pălărie, a trebuit să fac o formă pe care i-am arătat-o Reginei. Apoi a trebuit să alegem materialul. Dar nu am găsit nuanța potrivită, așa că am decis să o confecționăm din țesătura hainei.“

A fi modista Reginei i-a oferit lui Marie O'Regan ocazia de a se apropia de suverană, mai ales în timpul probelor de la Palatul Buckingham. Cu aceste ocazii, avea loc un adevărat ritual în timpul căruia Regina își lasă uneori masca să cadă. „Este cea mai plăcută clientă pe care am cunoscut-o vreodată; și am văzut multe femei care veneau să comande pălării și erau foarte dificile“, își amintea Marie O'Regan. „Este o persoană cu care aș fi putut fi prietenă. În timpul probelor, îi plăcea să imite accentul meu francez...“

La sfârșitul anilor '90, comenzile de la Buckingham deveneau din ce în ce mai rare. Cu toate acestea, Marie O'Regan nu a renunțat la slujba ei. Acasă, în bucătăria ei micuță, a pregătit o nouă generație de modiste care o vizitau frecvent. Apreciată de toți pentru umorul și pofta sa de viață, modista a avut o pensie lungă, până la 97 de ani, când s-a stins din viață liniștită la domiciliu, avându-i la căpătâi pe fiii săi, Stephen și Michael. (<https://okmagazine.ro>)

Un element pe care cele două Regine Elisabeta ale Angliei – I și a II-a, altminteri separate de epoci și conjuncturi istorice – l-au avut în comun a fost ceva specific elitei britanice dintotdeauna, anume pasiunea aparte pentru vânatoare. Unii au comparat chiar impactul cultural al acestei activități, în special vânatoarea de vulpi considerată o marcă distinctivă a aristocrației din Albion, cu luptele de tauri din Peninsula Iberică, insistând asupra caracterului ritualic al lor.

Pe Insulă, vânatoarea era populară în Marea Britanie celtică încă înainte de sosirea romanilor, atunci folosindu-se câini din rasa Agassaei. Romanii și-au adus rasele lor de câini – Castorian și Fulpin – în Albion, împreună cu o mulțime de iepuri de câmpie (doar iepurele de munte era nativ pe aceste tărâmurii) și căprioare. Era vânat și mistrețul.

Cea mai veche încercare cunoscută de a vâna în mod specific o vulpe cu ajutorul câinilor a avut loc în Norfolk, în estul Angliei, în 1534, când fermierii au început să alunge vulpile ca formă de combatere a dăunătorilor. Haitele de câini au fost antrenate pentru prima dată special pentru a vâna vulpi la sfârșitul secolului al XVII-lea, cea mai veche astfel de vânatoare probabil fiind organizată pe domeniul Bilsdale din Yorkshire și deja catalogată ca o formă de „gentlemen recreation“.

Până la sfârșitul secolului al XVII-lea, multe haite organizate vânau atât iepuri, cât și vulpi. Puștile au fost îmbunătățite în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, iar vânătorile în care erau folosite armele de foc au devenit mai populare. Pentru a proteja fazanii destinați partidelor de vânatoare, au fost sacrificate speciile care îi amenințau, cum ar fi vulpile și păsările de pradă, care au ajuns aproape de dispariție în zonele populare, iar proprietarii de terenuri și-au îmbunătățit procedurile și au făcut amenajări specifice în habitatele pentru vânat. Legile vânătorii au fost relaxate în 1831, ceea ce însemna că oricine putea obține un permis de a împușca iepuri de câmp și anumite păsări, deși împușcarea și luarea oricăror păsări sau animale de pe pământul altcuiva fără permisiunea proprietarilor de drept ai terenurilor a continuat să fie incriminată ca infracțiune de braconaj, așa cum este considerată și în zilele noastre.

Vânătoarea a fost multă vreme un sport regal și, într-o anumită măsură, regii și reginele au fost efectiv pasionați, inclusiv Regele Edward al VII-lea, Regele George al V-lea (care, pe 18 decembrie 1913, a împușcat el singur peste o mie de fazani dintr-un total de 3 937 numărați la sfârșitul partidei!), Regele George al VI-lea și Prințul Philip, deși Regina Elisabeta a II-a nu a împușcat decât vânat mare, cerbi sau, mai rar, mistreți.

Vânătorile pe marile proprietăți ale Scoției a fost întotdeauna un sport la modă. Această tendință este în general atribuită victorienilor, care s-au inspirat din imaginile romantice ale vechilor manuale de vânătoare. Vânătoarea cu haite de câini desfășurată în mod tradițional a devenit ilegală în Scoția în 2002, iar în Anglia și Țara Galilor în 2005, dar continuă în anumite forme acceptate. Vânătoarea tradițională de vulpi este permisă acum numai în Irlanda de Nord. În 2005, în Anglia și Țara Galilor a devenit ilegal să se împuște păsările în timp ce acestea nu sunt în zbor, o acțiune care a fost oricum mult timp considerată profund nesportivă.

O cabană de vânătoare este o mică proprietate de țară utilizată special pentru organizarea de petreceri de vânătoare. Cabana poate avea o cameră specială pentru agățat vânatul și o cameră pentru arme unde erau depozitate arme și muniție. Cabana de vânătoare a Reginei Elisabeta, cunoscută anterior ca The Great Standing, era situată în Pădurea Epping, la hotarul dintre arealul Greater London și Comitatul Essex.

Pe vremea monarhilor din Dinastia Tudor, în special Henric al VIII-lea și Elisabeta I au vânat cu câini special dresați pentru urmărirea vulpilor în această pădure conform tradiției populare, deși nu a supraviețuit nicio dovadă documentară care să ofere mai multe detalii. În 1543, Henry a comandat construcția unei clădiri, cunoscută sub numele de Great Standing, din care să poată urmări vânătoarea de vulpi, aflată la Chingford. Clădirea a fost renovată în 1589 pentru Regina Elisabeta I și poate fi văzută și astăzi pe amplasamentul inițial. Clădirea este acum cunoscută sub numele explicit de „Cabana de vânătoare a Reginei Elisabeta” și este deschisă publicului. Există și o altă cabană de vânătoare, care acum formează nucleul Cartierului General al administrației domeniului, la Warren, în Loughton.

După restaurarea monarhiei în 1660, deși turma de câprioare și-a revenit la efectivul optim, vânătoarea regală în pădure nu s-a mai desfășurat vreme de secole. Pădurea a fost folosită în principal ca sursă de cherestea de calitate pentru Royal Navy, lemnul obținut de aici fiind dus pe uscat până la Barking Creek și apoi cu șlepurile către șantierul naval din Woolwich și Deptford. Această exploatare a continuat până în jurul anului 1725, când au fost tăiați toți stejarii potriviți.

Primăria Londrei a menținut vechea tradiție a vânătorii de cerb în Lunea Paștelui în această pădure, dar ultima vânătoare oficială s-a încheiat în 1807, când a fost desființat postul de Maestru al câinilor Primăriei. În 1827, Sir William Pole-Tylney-Long-Wellesley a urmărit un cerb prin pădure până la West Ham. Vânătoarea obișnuită din Lunea Paștelui a fost repetată anual de o mulțime de negustori obișnuiți din Londra și oameni din clasa muncitoare, care se adunau la Fairmead Oak pentru a urmări un cerb capturat anterior, care era eliberat dintr-o căruță și de obicei scăpa nevătămat. Ultima dintre aceste vânători a avut loc în 1882, când a ajuns să se transforme într-o revoltă spontană și mulțimea care participa a trebuit să fie împrăștiată de poliție.

Cu toate acestea, când Regina Victoria a vizitat Chingford pe 6 mai 1882, ea a declarat: „Îmi oferă cea mai mare satisfacție să dedic această pădure frumoasă folosirii și bucuriei poporului meu pentru totdeauna“ și astfel Epping a devenit „Pădurea Poporului“. City of London Corporation gestionează în continuare Epping Forest în strictă conformitate cu Epping Forest Act. Această îngrijire este finanțată din fondurile private ale corporației. Casa Warren, cunoscută anterior sub numele de Hanul Renilor, a fost construită în jurul unui loc de vânătoare mai mic, cunoscut sub numele de Little Standing. Terenurile sale au fost reprojctate pentru o nouă amenajare de Humphry Repton la începutul secolului al XIX-lea.

În sezonul 2, episodul 5, din serialul de succes produs și difuzat de Netflix, *The Crown*, o tânără Regină Elisabeta a II-a se plimbă pe dealurile faimoasei sale moșii Balmoral în căutarea cerbului roșu scoțian. Deși este însoțită de un ghid, Regina este prima care observă turma și urmărește animalele în timp ce acestea traversează peisajul rural. Concentrată pe un singur cerb, „de trofeu“, ea se târăște prin iarbă și pe pământ pentru a ajunge într-o poziție bună de tragere, ia pușca, țintește cu mare atenție și execută o lovitură mortală pentru cerbul luat în vizorul armei sale cu lunetă. „Bună lovitură, Doamnă!“, o felicită ghidul de vânătoare. *The Crown* este un serial ficțional despre viața Reginei Elisabeta a II-a și a familiei sale, dar această scenă i-a făcut pe mulți specialiști să se întrebe retoric: „A fost cel mai longeviv monarh al Angliei un mare vânător?“

Regina iubea retragerile ei anuale la Castelul Balmoral din Scoția (locul în care, de altfel, a și încetat din viață), iar în sezonul 4 din *The Crown* au loc mai multe episoade pe domeniul său preferat de la țară. Urmărirea căprioarelor era, se pare, una dintre distracțiile preferate ale Reginei, iar regretata Prințesă Diana se presupune că a intrat în grațiile Familiei Regale în urma unei expediții de vânătoare cu Prințul Philip, viitorul ei socru.

Regina Elisabeta a II-a a plecat în prima sa expediție de urmărire a căprioarelor la vârsta de 19 ani. Ea a doborât atunci singurul cerb al zilei, potrivit unui articol din *Vancouver Sun*. Se pare că ea însăși i-a ajutat pe hamali să transporte animalul mort în josul unui deal. Ea a fost descrisă de faimosul pretendent al surorii ei, căpitanul Peter Townsend, drept „un vânător neobosit și un țințaș excelent“, potrivit aceluiași articol. Câțiva ani mai târziu, când Regina a fost încoronată în 1952, cea mai importantă revistă dedicată vânătorii din Regatul Unit, *Shooting Times*, a publicat un articol despre noua Regină în care aceasta era descrisă ca „o sportivă și campioană a zonei rurale“. Potrivit articolului, „Regele George al V-lea și Regele George al VI-lea au fost amândoi vânători celebri, iar iubitorii vânătorii se vor bucura că Regina Elisabeta a moștenit dragostea pentru sporturile de câmp, care sunt atât de vitale pentru viața la țară“. Regina „s-a alăturat armelor“ la Balmoral, ceea ce înseamnă că a participat la vânătoarea de păsări pe domeniul său și a dezvoltat, de asemenea, o adevărată dragoste pentru pescuit. Aceste mari pasiuni au continuat până târziu, la senectute. Potrivit unui articol din 2020 din *People Magazine*, Familia Regală participa în continuare regulat la o vânătoare de cocoși de munte la Balmoral, iar Regina ajută activ la menținerea reputației domeniului ca o locație excelentă pentru vânătoarea de păsări. „Moșia regală se pretează la acest tip de vânătoare. Este un adevărat paradis pentru așa ceva“, a declarat Ken Wharfe, fosta gardă de corp regală, pentru revistă. „Totul este pregătit pentru asta și există intimitate și securitate“, a spus Wharfe, adăugând că plaiurile din Norfolk oferă mediul perfect pentru partidele de vânătoare desfășurate în zilele de iarnă liniștite. „Este una dintre marile terenuri de acest tip, beneficiind de cei mai buni manageri și paznici.“

Canișă Elisabetei de câini de vânătoare de la Sandringham era considerată una dintre cele mai bune din lume și Suverana a fost un maestru recunoscut al artei creșterii câinilor de rasă, potrivit unui articol din 2012 din *Western Daily Press*. Deși Regina nu a fost niciodată fotografiată ținând o pușcă în mână, „este greu de imaginat – având în vedere implicarea ei strânsă în acest sport și, având în vedere că și copiii și nepoții ei și mulți dintre partenerii sau partenerele acestora participă la vânătorile regale – că nu a purtat și ea o armă uneori“, sublinia *Western Daily Press*.

În 2000, Regina a fost surprinsă de aparatul de fotografiat al unui reporter succindu-i gâtul unui fazan rănit, care fusese recuperat de unul dintre câinii ei de vânătoare. „Evident că nu a fost prima dată când a sucit gâtul unui fazan“, a spus un observator pentru *Sunday Mirror*. Deși acest tip de ucidere „din milă“ este o practică obișnuită în rândul vânătorilor de păsări, cotidianul britanic a numit-o „The

Killer Queen“ și grupurile pentru drepturile animalelor au înnebunit pur și simplu. „Unii oameni vor spune că ea a scutit pasărea de o mare suferință, dar cine a pus pasărea în această situație întâi de toate?“ a întrebat retoric Penny Little de la o organizație care își propune să protejeze animalele sălbatice și să interzică vânătoarea. „Nu cred că Regina ar trebui să facă parte din ceva pe care majoritatea oamenilor îl consideră absolut dezgustător.“ Regina nu a vânat fazani în acea zi, iar faimosul Monarh privat nu a dezvăluit niciodată întreaga sa experiență de vânătoare.

Îndatoririle statului nu permiteau excursii de vânătoare prelungite, desigur, și, din câte spun cunoscuții ei, Reginei îi plăcea mai mult să-și petreacă timpul în compania cailor și a câinilor ei decât să vâneze căprioare sau cocoși de munte. De asemenea, nu a fost niciodată o apărătoare deschisă a drepturilor vânătorilor, întrucât rar se implica în orice tip de dezbateră politică.

Unii dintre cei mai noi membri ai Casei Regale au preluat și ei această pasiune. În 2020, Ducesa de Cambridge, Kate Middleton, și soțul ei, Prințul William, și-au încheiat vacanța de vară cu deja tradiționala vânătoare de cocoși de munte pe domeniul scoțian al Reginei Elisabeta, de la Balmoral. Cuplului nu li s-au alăturat doar diverși membri sau apropiați membri ai Familiei Regale, ci ei l-au adus cu ei și pe fiul lor cel mare, pe atunci în vârstă de 7 ani, Prințul George, care i-a urmărit pe adulți participând la partida de vânătoare desfășurată pe mlaștina de aproape 3 000 de hectare din Corgarff, situată la vreo 10 mile distanță de castel. William și Kate împărtășesc tradiția de vânătoare a familiei cu George în ultimii ani, și se pare că tânărul vlăstar ar fi participat la prima sa expediție de vânătoare de cocoși în 2018. De când Kate și Prințul William și-au inaugurat casa lor de la țară în comitatul rural Norfolk în 2014, cuplul găzduiește petreceri la magnifica Anmer Hall și participă la partidele anuale de vânătoare din jurul reședinței scoțiene a Reginei Elisabeta și pe moșia Sandringham a Monarhului din Norfolk.

La fel ca majoritatea femeilor din Casa Regală, inclusiv o noră a Reginei, Sophie, Contesa de Wessex, care a fost fotografiată la o vânătoare de Crăciun, Kate se asociază de obicei cu un invitat – cineva care nu este neapărat soțul ei – pentru a ocupa un stand de vânătoare. Femeile fie vor lua parte la împușcarea potârnicilor și a fazanilor, fie vor ajuta la numărarea prăzii partenerului lor. Chiar înainte de a se muta la Anmer în 2014, William a organizat întotdeauna petreceri de iarnă pe acest domeniu, cazându-se la Wood Farm, în anii de facultate și după aceea.

Prințul Harry, care este pasionat de eforturile sale de conservare a Naturii în Africa, era, de asemenea, un trăgător versat. Când au circulat zvonuri că Harry a sărit peste vânătoarea anuală de Boxing Day în 2018, deoarece soția sa Meghan

Markle ar fi dezaprobat ideea, Palatul Buckingham a respins aceste afirmații. În timp ce se vorbea despre Prinții Harry și William în calitate de campioni ai lumii naturale, faimosul conservacionist dr. Jane Goodall a readus în discuție faptul că ambii frați vânează, deși crede că Harry va înceta să se mai implice în această activitate. „Da, doar că vânează și împușcă animale sălbatice“, a spus Goodall când a discutat despre sprijinul celor doi pentru conservarea naturii. „Dar cred că Harry se va opri, pentru că lui Meghan nu-i place vânatoarea, așa că bănuiesc că s-a cam terminat pentru el...”

Elisabeta a II-a a iubit enorm și o activitate conexasă vânătorii: călăria. Când era mică și alintată Lilibet, îi plăceau atât de mult caii, încât Marion Crawford, guvernanta sa, a fost nevoită adesea să se așeze în patru labe și să ia poziția animalului pentru a se juca. Prințesa i-a spus guvernantei că, dacă vreodată va deveni Regină, „atunci voi da o lege prin care să nu se călărească în zilele de duminică. Caii ar trebui să se odihnească și ei“. Lilibet a avut o perioadă în care își dorea foarte mult să aibă o fermă. „Aș vrea să am multe vaci, mulți cai și copii“: parțial, asta a devenit realitate, Regina având patru copii, mulți căței corgie și mulți cai de rasă.

Nu a fost doar un hobby de vacanță. S-a tradus, de pildă, și în zeci de curse câștigate de caii ei. Atunci când Estimate a câștigat în 2013 Derby-ul de la Ascot, bucuria Reginei a fost imensă. Era prima oară în 207 ani când un monarh domnitor deținea calul câștigător. Pasiunea pentru aceste animale nobile începuse însă cu mult timp în urmă. Elisabeta avea 4 ani când a învățat să călărească pe un cal de talie mică pe care l-a botezat Peggy, un cadou de la bunicul său. Începută ca un mers la pas, relația Elisabetei cu caii pursânge a trecut la trap și apoi la galop. A fost o pasiune insuflată de tatăl său, care o lua cu el la antrenamentele de la Wiltshire. Iar atunci când George al VI-lea a murit, i-a transmis fiicei nu doar tronul, ci și propria colecție de cai. Dar suverana nu s-a limitat la creșterea acestor animale. Matthew Dennison, istoric, povestește: „A concurat ea însăși. Era o tradiție în Familia Regală în anii de început ai domniei Reginei ca în săptămâna în care se desfășurau cursele de la Ascot membrii Familiei Regale să concureze înainte de competiție. Regina și membrii familiei sale călăreau foarte rapid“. Regina a fost o prezență constantă la Royal Ascot, una dintre cele mai importante competiții ecvestre. În afară de 2020 și 2022, suverana nu a ratat niciodată evenimentul. Jocheul Frankie Dettori relatează: „Am urcat pe podium să primesc trofeul, iar ea m-a întrebat cum a fost cursa, eu i-am explicat și i-am spus că am câștigat de patru ori. Iar ea s-a întors și mi-a răspuns că Lester (Piggott) a câștigat de șapte ori. Cu alte cuvinte, m-a pus la punct“.

Și, chiar dacă Regina a avut zeci de cai de-a lungul vieții, există unul pe care l-a păstrat în suflet până la sfârșit. Se întâmpla în 1969, iar din acel moment, Burmese a fost singurul cal pe care Regina a urcat în următorii 18 ani. În plimbările de la reședințele din afara Londrei, dar și la ceremonii precum Trooping The Colour. Elisabeta a II-a, alături de calul său înalt și negru, iată o imagine care atrăgea toate privirile. Al Nicholson, fost polițist în Poliția Călare, a fost martorul acestei relații: „Ce slujbă minunată a avut Burmese! A mers acolo, a trăit într-un palat și a fost tratată întreaga sa viață precum cineva de viță regală“. În 1987, a venit momentul retragerii lui Burmese, apoi nimeni nu a avut voie s-o mai călărească. Iapa și-a trăit restul zilelor la Castelul Windsor, unde a murit trei ani mai târziu. Ca dovadă a legăturii speciale pe care a avut cu Regina, Burmese a primit rara onoare de a fi înmormântată pe domeniul regal. Robert Hardman nota: „Atunci când Burmese nu a mai participat la parade și îndatoririle publice, Regina a spus că se retrage și ea, că nu va mai călări, pentru că fără Burmese nu va mai fi la fel“.

De-a lungul timpului, caili i-au oferit Elisabetei relaxarea necesară față de viața agitată de la Londra. Apropiatii săi spun că era fascinată de dezvoltarea lor mentală și fizică și se interesa în permanență de starea fiecăruia. Și pentru că aceste animale nobile au făcut parte din existența ei, nu-i de mirare că le-a ales să marcheze momentul în care a împlinit 96 de ani. Drept dovadă, portretul Monarhului lansat de ziua sa de naștere, care o prezintă pe Regină alături de doi dintre caili săi preferați, Bybeck Katie și Bybeck Nightingale, ponei din rasa Cumbrian. (<https://cwherald.com>, www.digi24.ro)

Dincolo de pasiunile sale pentru hipism și vânătoare, Elisabeta a II-a, regretata suverană a Marii Britanii a fost toată lungă ei viață o ființă tonică, plină de energie și care nu a disprețuit micile-marile plăceri ale gastronomiei și ale licorilor care însoțeau mâncărurile pregătite de bucătarii regali, adesea sub privegherea ei.

Dimineața, Regina savura mai întâi o ceașcă de ceai negru, fierbinte, fără zahăr, și câteva fursecuri de casă. După aceea urma micul-dejun propriu-zis, bazat pe cereale, în special terci de ovăz sau fulgi de porumb. Pe masă, se mai găseau pâine prăjită și marmeladă, de obicei făcută din fructe culese din grădinile regale, după cum ne asigură Kera Calița, care a studiat cu atenție meniurile regale de la Buckingham, Sandringham, Windsor și Balmoral.

Prânzul, servit în jurul orei 1:00 după-amiaza, era mai copios, dar cu măsură. Ea însăși pasionată de vânătoare, Regina putea savura uneori un hamburger din carne de căprioară. Nu voia însă la masă feluri complicate, după cum nu suporta ceapa în exces sau usturoiul în bunătățile ce îi erau aduse pe platourile de porțelan

cu monograma ei. Limba-de-mare, însoțită de spanac, broccoli sau dovlecei sotați era unul dintre preparatele ei preferate, iar puiul la grătar cu salată este cel pe care îl cerea cel mai des. Fructul ei favorit era mango și considera că nu este potrivit etichetei ca bananele să fie mâncate întregi, așa că impunea ca acestea să fie tăiate în bucățele, dar niciodată luate cu mâna, ci cu o furculiță mică specială.

Ca pentru orice englezoaică sadea, ceaiul de după-amiază era obligatoriu pentru Regina Elisabeta, acestuia adăugându-i-se sendvișuri și prăjituri cu fructe. Rețeta ei favorită de „sandwich“ însemna o felie de pâine albă unsă cu cremă de brânză, cu o notă de mentă, potopită cu castraveciori rași foarte fini.

Ca și ruda sa apropiată, Regele Mihai al României, Elisabeta nu mânca niciodată seara târziu și cina ușor în jurul orei 18:30, de obicei un singur fel, cum ar fi peștele slab cu o salată sau cu legume. Dar, indiferent de ceas, nu-și refuza niciodată un dulce, preferatul ei fiind tortul de biscuiți cu ciocolată (obligatoriu neagră!), o feliuță fiind întotdeauna binevenită.

Regina avea însă și o mulțime de tabuuri culinare. Astfel, nu mânca deloc paste făinoase și, în general, alimente care conțin amidon, așadar nu era înnebunită nici după cartofi și nu aprecia carnea în sânge sau ouăle de găină (le prefera pe cele de prepeliță).

Elisabeta a II-a nu disprețuia băuturile fine. Înaintea prânzului lua un păhăruț de Dubonnet ca aperitiv, în timpul mesei nu refuza un pahar de vin bun, iar, uneori, la dineuri festive toasta cu un pahar de șampanie și gusta un pic de Martini. Licoarea ei preferată era ginul, un distilat pe bază de fructe de ienupăr, pe care îl savura în special sub formă de cocktailuri. Avea chiar propria rețetă de gin, pentru care folosea numai arome provenind din plante din grădinile moșiei sale de la Sandringham. Băutura, cu tăria alcoolică de 42%, era realizată din 12 plante culese de mână din grădinile regale. În prepararea băuturii, se foloseau frunze de dud, lămâi, păducel și dafin, dar și verbină, fructe de hibiscus și mirt. E de știut că mirtul care crește pe domeniul regal nu e unul oarecare, ci a fost prins dintr-un lăstar luat din buchetul de nuntă al Prințesei Alexandra a Danemarcei la căsătoria ei cu Prințul Albert Edward, fiul cel mare al Reginei Victoria, care mai târziu au devenit Regele Edward al VII-lea și Regina Alexandra.

Elisabeta a II-a s-a achitat întotdeauna impecabil, în cele șapte decenii în care s-a aflat pe tron, de rolul său în ceremonialurile de la Buckingham. La moartea tatălui ei, în 1952, Elisabeta a II-a a devenit colonel-șef al tuturor regimentelor de gardă și al corpului inginerilor regali și căpitan-general al Regimentului Regal de Artilerie și al Companiei Regale de Artilerie. Ea a fost, de asemenea, șeful Armatei,